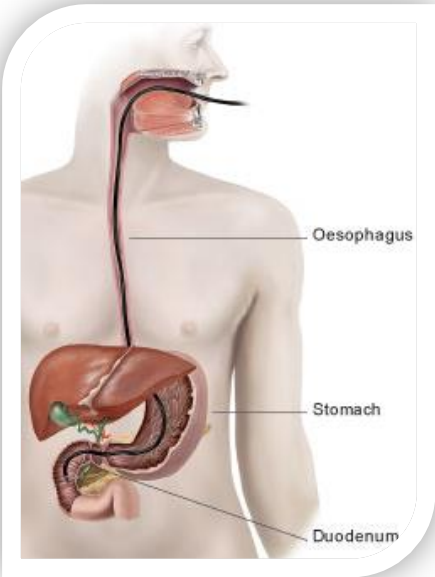

ስለ ERCP –
(ENDOSCOPIC RETROGRADE
CHOLANGIOPANCREATOGRAPHY
) ምርመራ ገለጻ

በሂሴል ያሬ የሕክምና ማዕከል የጋስትሮኒንተሎሎጂ
ክፍል

የ ERCP ምርመራ ምንድን ነው?

- ይህ ምርመራ የሚደረገው የሀሞት ወይም የቆሽት ቱቦዎች በሽታዎችን ለመመርመርና ለማከም ነው። የሚከናወነው የኢንዶስኮፒና የራጅን እገዛ ባጣመረ መልኩ ነው።
- ተጣጣፊው (የኢንዶስኮፒ) መሣሪያ በአፍ በኩል ወደ ትንሹ አንጀት የመጀመሪያ ክፍል ውስጥ በመግባት (“ፓፒላ”) በመባል ወደሚታወቀው የሀሞት ወይም የቆሽት ቱቦዎች መግቢያ ድረስ ይደርሳል። በኢንዶስኮፒ አማካይነትም ቀጭን ቱቦ ወደ ፓፒላ ይገባና በእርሱ በኩል በውስጥ ያለውን የብልቱን ክፍል በግልጽ ለማየት የሚያስችል አዮዲን ነክ ኬሚካል ይረጭበታል።
- በራጅም አማካይነት የሀሞት እና/ወይም የቆሽት ቱቦዎች በደንብ ይታያሉ።
- በዚህ ሁኔታም ፓፒላን ለመቁረጥ፣ ጠጠሮችን ለማውጣት፣ ስቴንት (ቱቦን ለመክፈት የሚያግዝ ቀለበት) ለማስገባት፣ ከሀሞት ቱቦ ወይም ከቆሽት ቱቦ ውስጥ ፈሳሽን ለማስወገድ፣ ጥበትን ለማስፋት፣ ለምርመራ የሚሆን ቅንጣቢ ለመውሰድ፣ የመሳሰሉትን ሕምናዊ ክንዋኔዎችን ለማከናወን ይቻላል።

ምርመራው የሚካሄደው እንዴት ነው?

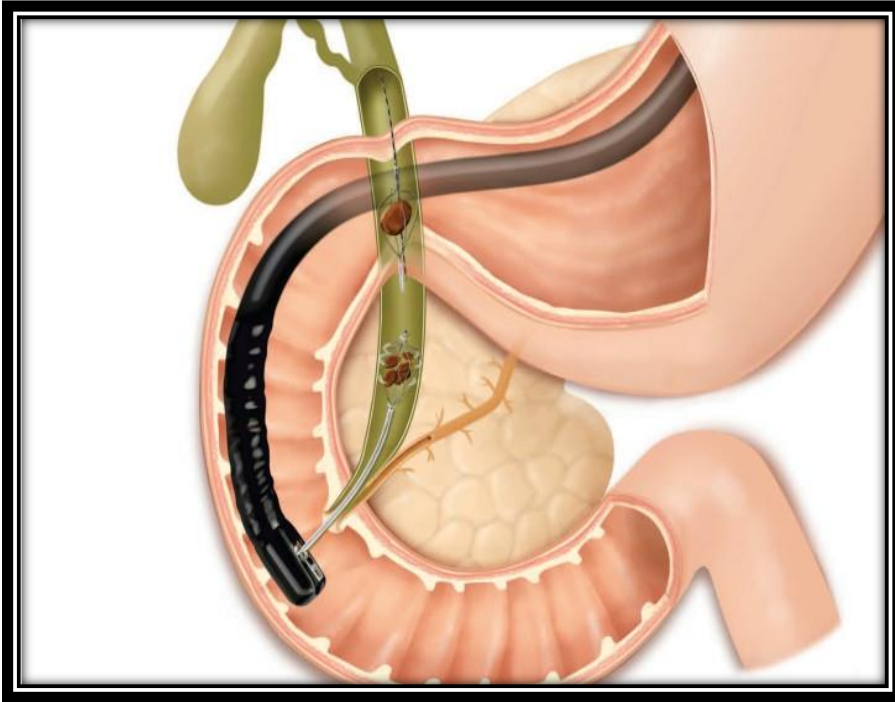
- ከምርመራው በፊት አረጋጊ አጭር ሽልብታ ፈጣሪ (አሽላቢ) ኬሚካል በመርፌ ይሰጣል።
- ምርመራው የሚካሄደው በግራ ጎን በኩል በመጋደም ነው።
- አፍን እንዲከፍት በማድረግ ጥርሶችን ለመከላከል የሚረዳ ፕላስቲክ ቁስ በጥርሶች መካከል ይደረጋል።
- ኢንዱስትሪው ቀስ ተደርጎ በአፍ ውስጥ ወደ ትንሹ አንጀት የመጀመሪያ ክፍል ውስጥ ይገባና በእዚያ የሀሞትና የቆሽት መተላለፊያ ቱቦ የማስገባት ሥራ ይከናወናል።
- ምርመራው፣ ተገንዝቦ የመረፈም ሁኔታን ይጠይቃል።
- በየምርመራዎቹ መካከልም የኢንዱስትሪው መሣሪያ በፀረ ጀርም ኬሚካል ይጠረጋል፤ ይጸዳልም።

የ ERCP ምርመራ ሂደት።

- ምርመራው ከ 30 እስከ 60 ደቂቃ ገደማ ይወስዳል።
- በምርመራው ሂደትም የትንፋሽና የልብ ትርታ ሁኔታ ክትትል ይደረጋል።
- ቱቦው ከገባና በራጅ ከታየ በኋላ በተለየ መሣሪያ እገዛ አማካይነት እንዳስፈላጊነቱ (ጠጠሮችን በላስቲክ ፊኛ ወይም በሽቦ መረብ ይዞ ማውጣት የመሰለን) ሕክምና ይደረጋል።
- አስፈላጊም ሆኖ ሲገኝ ፈሳሽ ማስወገጃ ቱቦም ይገባል።
- ክንዋኔዎቹ የሚከናወኑት በሰመመንና ያለ ህመም ስሜት ነው።
- አንዳንዴም ምርመራውን ወደፊት መድገም የሚያስፈልግበት ሁኔታ ይኖራል።

በምርመራ ሂደት ሊከናወኑ የሚችሉ ሥራዎች

- በምርመራ በሽታን መለየት
- ጠጠሮችን ስቦ ማውጣት
- ስቴንት - ቴቦን ማስገባት
- ፕቦትን ማስፋት
- ለምርመራ የሚሆን ቅንጣቢ (ባዮፕሲ) መውሰድ

ከምርመራው ጋር ግንኙነት ያላቸው እክሎች

የ ERCP እክሎች ሊከሰቱ የሚችሉት ወደ ውስጥ ዘልቆ በመግባት ከሚሠሩ ሥራዎች ሳቢያ ነው።

- በሚነቃነቁ ጥርሶች ላይ ዐደጋ ያስከትላል
- ትን የመሰኘትና የምራቅ በአየር ቧምቧ የመሳብ ሁኔታ
- ከክንዋኔው በኋላ የጉሮሮ ህመም መሰማት
- ለማደንዘዣው ኬሚካል አለርጂክ የመሆን ሁኔታ
- መድማት (የፓፒላ መግቢያ ከተቆረጠ በኋላ) - አብዛኛውን ጊዜ በምርመራው ሂደት ላይ እዚያው በሚደረግ ሕክምና ይቆማል (የሚከተሰተውም ከ 2% ባነሰ መጠን ነው)
- ብክለት - የአቲባዮቲክ ሕክምና ያሻዋል። (በክንዋኔዎቹም ውስጥ ይህ የሚከሰተው ከ 5% ባነሰ መጠን ነው)
- የቆሽት መቁሰል - አብዛኛውን ጊዜ በቀዶ ጥገና ክፍል ተኝቶ የመታከምን ክትትል ያሻል። (ከ 3% እስከ 10%)
- የአንጀት መበሳት - ከሰንት አንዴም ቢሆን፣ ቀዶ ጥገና ግን ያሻዋል።

ለምርመራው መሰናዶ የሚደረገው እንዴት ነው?

- ✓ ምግብ ሳይበላ ለ 8 ሰዓታት ያህል፣ ውሃ ሳይጠጣም ለ 3 ሰዓታት ያህል ከምርመራው በፊት መቆየት ያስፈልጋል።
- ✓ ታካሚው ዕድሜው ከ 18 ዓመት በታች የሆነና ዐውቆ መስማማቱን በፈርማው ለማረጋገጥ የማይበቃ ከሆነ የወላጅ/ የወኪል ጣልቃ ገብነት ያስፈልገዋል።
- ✓ ምርመራው ጨረርን ያካተተ በመሆኑ ስለ እርግዝና ለሕክምናው ቡድን ማሳወቅ ያስፈልጋል።
- ✓ በደም ግፊትና በልብ በሽታ ለሚሠቃዩ መድኃኒቶቻቸውን በመደበኛው ጊዜ መውሰድ ያስፈልጋቸዋል። የስኳር በሽተኞች፡- በምርመራው ዕለት ጧት ኢንሱሊን መወጋት ከልክል ነው፤ ይሁን እንጂ ወደ ጋስትሮ ክፍል ይዞ መምጣት ደግሞ ያስፈልጋል።
- ✓ (አስፕሪን፣ ፕላቪክስና ኮሞዲን የመሳሰሉትን) የደም ማቅጠኛ መድኃኒቶች ለሚወስዱ ከምርመራው በፊት መድኃኒቶቹን መውሰድ እንዴት ማቆም እንዳለባቸው ከሚያከማቸው ሐኪምና ከጋስትሮኤንተሮሎጊ ጋር መመካከር አለባቸው።
- ✓ ለምርመራው ሲባል የተደረገውን የደም ሴል ቆጠራና የደም አረጋግ ሥራ (INR/PT) ያሟያመለክተውን የደም ምርመራ ውጤትና ተያያዥነት ያላቸውን ማስረጃዎችንም ጭምር ማምጣት አለባቸው።
- ✓ የልብ ትርታ መቆጣጠሪያ መሣሪያ በውስጣቸው ላላቸው - ከጋስትሮው ክፍልና ከልብ ሐኪም ጋር አስቀድሞ በመመካከር መሰናዳት ያስፈልጋቸዋል።
- ✓ ከክፍሉ ከተለቀቅህ በኋላ አብሮህ ይሆን ዘንድ ከሰው ጋር መምጣት አለብህ።
- ✓ በማደንዘዣው ብዥታ ሳቢያ ከሕክምና በኋላ ለ 12 ሰዓታት ያህል መኪና ማሽከርከር የለም።

የድኅረ ምርመራው ሂደት

- በምኒቶር በኩል በማገገሚያ ክፍል ውስጥ ጥበቃ ማድረግ።
- ከሚያክመው ሐኪም በኩል ሌላ ውሳኔ ካልተላለፈ በቀር ከምርመራው ከ 60 ደቂቃ ገደማ በኋላ ለብ ያለ ምግብና መጠጥ መውሰድ ይፈቀዳል።
- ከምርመራው ከተገኘ በኋላ - የውጤቶቹን ዝርዝር የያዘ መረጃ ይሰጣል።
- የቅንጣቢ (ከተወሰደ) ውጤቶች ከሁለት - ከሳስት ሳምንት በኋላ ይሰጣል።
- ከተቋሙ ከተለቀቀ በኋላ የትኩሳት፣ የመዋጥ እክል፣ የደረት ወይም የሆድ ህመም ምልክቶች ሲታዩ ወዲያውኑ ወደሚያክምህ ሐኪም ወይም ወደ ድንገተኛ ክፍል መሄድ አለብህ።

የጋስትሮኢንተሮሎጂያዊ ኮሚቴ ፍጹም ጤንነት ይመኝላችኋል፤ ይቅናችሁ።